

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

XXV. De Presbytero, qui operam navavit, ut Arius revocaretur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

& felicem eum prædicar, qui non unius A civitatis, sed totius ferè orbis episcopa- tu dignus esset judicatus. Igitur Antio- chena sedes octo deinceps continuos annos vacasse dicitur. Sero tandem, o- perâ ac studio eorum, qui Nicænam fidem convellere nitentur, Episcopus ordinatus est Euphronius. Atque hæc dicta sint de Concilio, quod propter Eustathium Antiochiæ congregatum est. Statim post hæc Eusebius, qui jampridem Berytum reliquerat, tunc vero tem- poris Nicomediensem regebat eccle- siam, unâ cum gregalibus suis omni stu- dio in id incubuit, ut Arium Alexan- driam reduceret. Quonam autem mo- do id illi perfecerint, & qua ratione Im- peratori persuaserint, ut Arium & Eu- zoium in conspectum suum venire pa- teretur, nunc tempus est commemo- rare.

CAPUT XXV.

De presbytero, qui operam navavit, ut Arius revocaretur.

Constantinus Imp. sororem habuit, nomine Constantiam. Nupta hæc olim fuerat Licinio, qui prius quidem unâ cum Constantino imperaverat: post- ea verò ad tyrannidem prolapsus, eam ob- caulam interfectus est. Huic familiaris erat presbyter quidam Arianæ favens sectæ; adeoque inter ejus domesticos censebatur. Iste igitur ab Eulebio & reliquis ejusdem factionis impulsus, in fa- miliaribus cum Constantia colloquis, sermonem interferuit de Ario; illum in- juria affectum esse dicens à Synodo, nec ita sentire ut rumore vulgi ferebatur. Quæ cum audisset Constantia, presbyte- ro quidem facile credidit: sed Impera- tori dicere minimè ausa est. Accidit in- terea, ut Constantia in gravem morbum incideret. Eam Imperator ægrotantem assidue invisebat. Cum autem morbus quotidie ingravesceret, & mulier mor- tem jam expectaret, Imperatori com- mendat presbyterum, industriam ejus ac religionem, devotamq; principis obse- quio fidem ac benevolentiam testimo- nio suo confirmans. Et illa quidem non multo post fato functa est. Presbyter ve- ro inter familiarissimos Imperatoris de- inceps haberi cæpit. Qui paulatim ma- jorem nactus auctoritatem, eundem de Ario sermonem suggerit Imperatori, quem antea cum sorore ejus habuerat,

μακάριον διποκαλεῖ, ὅτι ἐ μίας πόλεως, ἀλ- λά πάσης Ἐκκεδὸν τῆς οἰκουμένης ἐπίσκοπος ἄξιός ἐστιν ἐκκεῖθεν ἐφεξῆς ὄντων ἐπὶ ἔτη ὀκτώ λέγει τὸν ἐν ἀντιοχείᾳ θρόνον τῆς ἐκκλησίας Ἐκκεδᾶσαι ὅψι δὲ ποτε ἀπεθῆ τῶν τὴν ἐν νικαίᾳ πίσω ἀφ᾽ αὐτοῦ ἐπειν ἀπεθᾶζόντων, χει- ρετονεῖ ἐν φρονίῳ τοσαῦτα μὲν ἀφ᾽ ἐκείνης σωθῆσθαι τὴν ἀντιόχειαν δι᾽ εὐσάδιον γέ- γονεν, ἰσορροπῶ μετὰ ταῦτα ἡ ἐκκλῆσια καὶ τὴν βηρυθὸν μὲν πάλαι καταλιπὼν εὐσεβίῳ, τό- τε ἡ ἐν νικομηδείᾳ κρητὼν ἐκκλησίας, ἀπε- θῆσθαι ἐξ ἑαυτῶν τοῖς ἀμφ᾽ αὐτὸν, ἀρειοὺς κα- ταγαλῆν εἰς τὴν ἀλεξάνδρειαν πῶς ἡ ἐξ ἰακ- σαν τῆτο κατεργάσατο, καὶ πῶς ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς εἰς πρόσωπον δέξασθαι ἀρειοὺς καὶ τὸν σω ἀπὸ εὐζωίου, ἦδη λεκτέον

Κεφ. κέ.

Πεὶ τὸ πρεσβυτέρου, τὸ Ἐκκεδᾶσαι ἀνακλιθῆσαι ἀρειοῦ

Ἡ ἀδελφὴ τῆ βασιλείου κωνσταντίνου, τῆ- νομα κωνσταντία· γυνὴ ἡ ἐγγυῶν λι- κινίῳ, τῆ ἀφ᾽ ἑαυτῆς μὲν συμβασιλεύουσα ἑαυτῆς ἀπὸ κωνσταντίνου, μετὰ ταῦτα ἡ τυραννήσαν- τῆ, καὶ διατέτο ἀνακλιθῆσθαι. ταύτη πρεσ- βυτέρου τις τῆ δριανῶν ἀρεσκείῳ δό- γματι γνώριμος ἦν, καὶ ἐν τοῖς οἰκείοις ἐτά- τετο ἰσοβαλόντων ὄντων εὐσεβίῳ καὶ τῷ σω ἀπὸ, λόγους ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἀφ᾽ ἑαυτῆς τὴν γυναικα παρέσπειρεν, ἡ δὲ κλητὸν φάσκων αὐτὸν ἰσοτῆ σωθῆσθαι, καὶ μὴ φρονεῖν ὡς ἀφ᾽ αὐτῆς λόγους κατέχευε ταῦτα ἀκράσασα ἡ κωνσταντία, τῆ μὲν πρεσβυτέρου ἡ δριανῶν τῆ βασιλείᾳ λέ- γειν ὁκκῆτολμα συμβαίνει ἡ χαλεπῆ νόσῳ ἀφ᾽ ἑαυτῆς τὴν κωνσταντίαν ὡς βασιλεὺς συμ- εχῶς ἀρρώστῳσαν αὐτὴν ἐπεσκέπειτο ἐπειδὴ ἡ γυνὴ ἐκ τῆς νόσου χαλεπώτερον διετέθη, ἡ δὲ κλητὸν ἀφ᾽ ἑαυτῆς, ἀφ᾽ ἀκατατίθε τῆ βασιλείᾳ τὸν πρεσβυτέρου, μαρτυροῦσα ἀπὸ ἀπεθῆσθαι καὶ εὐλάβειαν, καὶ ὡς ἑννεος εἰς ἀφ᾽ ἑαυτῆς τὴν βασιλείαν ἀπὸ ἡ μὲν ὄντων, μετ᾽ ἡ πολὺτε- ρήν καὶ ὡς πρεσβυτέρου, ἐν τοῖς οἰκείοις τοῖς τῆ βασιλείᾳ ἐτάτετο. καὶ δὴ κατὰ βραχὺ τὴν παρρησίαν αὐξήσας, ὄντων αὐ- τῆς ἀναφέρει λόγους ἀφ᾽ ἑαυτῆς τῆ δριανῶν τῆ βασι- λείᾳ, οἷς ἀφ᾽ ἑαυτῆς τῆ ἀδελφῶν ἐκκῆσαστο πρεσβυτέρου. φάσκων μὴ ἄλλως φρονεῖν ἀρειοῦ,

ἢ ὁ τῆ σιωδῶ δοκεῖ ἐλθόντα τὸ αὐτὸν κτ' ἄριον προσώπων, σιωτῆδεστέτοις, κ' μὴ ἀλόγως συκοφαντῆστέτοις ξένα καταφαίνε) τῶ βασιλεία τῶ τῶ πρεσβυτέρου λεγόμενα. κ' εἰ ἀρειῶ, ἐφη, σιωτῆδε) τῆ σιωδῶ, κ' εἰ τὰ ἐκείνης φρονηεῖ, δέξομαίτε αὐτὸν εἰς πρόσωπον, κ' σιωτῆδε) ἐκπέμψω ἐπὶ τὴν ἀλεξάνδρεια· τὰυτα ἔλεγε, κ' αὐτίκα πρὸς αὐτὸν ἔγραφε τὰδε.

Νικητῆς κωνσταντῖνῶ, μέγιστῶ, Σεβαστός, Δρειῶ

Πάλαι μὲν ἐδηλώθη τῆ σερότητί σε, ὅπως αὐ εἰς τὸ ἐμὸν στρατόπεδον ἀφίκοιο, ἵνα τῆς ἡμετέρας θέας διπολαύσαι διωτηεῖς· θαυμάζοντες) (φόδρα, μὴ πρῶτα κηματα το πεποικῶσα) διόπερ κ' ἡμῶν οὐκ ἔχοντος δημοσίαι, εἰς τὸ ἡμέτερον στρατόπεδον ἀφικέσθαι ἐπέχθητι. ὅπως αὐ τ' παρ' ἡμῶν ἐμμενεῖαις τὸ καὶ ἐπιμελείας τυχῶν, ἐπιτήν πατεῖδα ἀφικέσθαι διωτηεῖς· ὁ θεός σε διαφυλάτῃ, ἀγαπήε. ἐδόθη τῆ πρὸ πέπτε καλανδῶν δεκεμβρίων· κ' αὐτῆ μὲν ἡ πρὸς ἀρειον τῶ βασιλέως ἐπιστολή. θαυμάσαι) μοι ἐπεισι τὴν σιωδῶν κ' τὸν ζῆλον, ὃν εἶχεν ὁ βασιλεὺς πρὸ τῆ θεοσεβείαν· φαίνε) γ' διὰ τ' ἐπιστολῆς, ὡς πλεισάκις αὐτὸν ἐπὶ μετάνοιαν προσηύχοντο. ἀφ' ὧν μὲν φε) ὅτι πολλὰ κ' αὐτῆ χάρις φανίος, μὴ ταχέως ἀρειος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἀλήθειαν· ἀρειῶ μὲν ἔνδεξάμην τῶ βασιλέως τὰ γεγίμματα, μετ' εἰ πολὺ παρῶν ἐπὶ τὴν κωνσταντῖνα πόλιν συμπάρῃ) αὐτῶ κ' ἐν ζῶίῳ, ὃν κατεῖλεν ἀλεξάνδρῶ ὄντα διάκονον, ὅτε κατέχευε) πρὸς ἀρειον· δέχε) ἔν αὐτῶς ὁ βασιλεὺς εἰς πρόσωπον, κ' διεπυθάνετο εἰ τῆ πίστι συνήθεν) τῶ) συνθεμένων ἐβόμως, ὁ βασιλεὺς ἔγραψεν αὐτῶς ἐπιδιδόναι τὴν πίστιν ἐκέλευσεν.

Κεφ. κς'.

Ὅτι ἀρειῶ ἀνακληθεῖς, βιβλίον μεταστοίας δὲς τῶ βασιλεῖ, πρὸς ἐν καίῳ τῶ σιωδῶ κεινέτο.

Ὅτι βιβλίον συντάξαντες, τῶ βασιλεῖ πρὸς κομιζέσαι, τῶτον ἔχον τὸν πρόπον. Τῶ ἐνλαβεσάτω κ' θεοφιλεσάτω δεσπότη ἡμῶν βασιλεῖ κωνσταντῖνῶ, ἀρειῶ κ' ἐνζῶίῳ· καθὼς πρὸς ἐτάξεν ἡ θεοφι-

A Arium affirmans non aliud sentire, quàm quod à Synodo decretum fuisset; & si in conspectum ipsius admitteretur, Synodi decretis consensurum esse; & sine causa eum falso insimulari. Nova atque admiranda Imperatori visa sunt, quæ à presbytero dicebantur. Sic igitur ille respondit presbytero. Si Arius decretis Synodi subscribit, & eadem sentit cum Synodo, eum in conspectum meum admittam libens, & cum honore remittam Alexandriam. Hæc loquutus, confestim ad illum scripsit in hunc modum.

B Victor Constantinus Maximus Augustus Ario.

Jam pridem gravitati tuæ significatum est, ut ad Comitatum nostrum venire, quod majestatis nostræ conspectu perfrui posses. Sed mirari satis non possumus, quod confestim id non præstiteris. Confesso igitur vehiculo publico, ad Comitatum nostrum venire accelera, ut nostram clementiam ac beneficentiam expertus, in patriam reverti possis. Divinitas te servet, frater dilectissime. Data ante diem quintum Calendarum Decembrium. Et hæc quidem est Imperatoris ad Arium epistola. Hic vero mirari subit Imperatoris studium atque zelum, quo erga religionem erat affectus. Ex hac enim epistola perspicue apparet, quod Arium sæpissime ad penitentiam cohortatus sit. Quippe illum reprehendit, quod cum ipse crebras ad eum dedisset literas, nihilominus ille ad viam veritatis redire minime properasset. Arius igitur acceptis Imperatoris literis, haud multo post Constantinopolim venit. Erat cum illo etiam Euzoius, quem Alexander Diacognatus honore exuerat, tunc cum Arium ejusque socios deponeret. Eos Imperator ad conspectum suum admisit, interrogavitque utrum fidei consentirent. Illis protinus assentientibus, Imperator libellum fidei suæ tradere eos jubet.

CAPUT XXVI.

Quomodo Arius ab exilio revocatus, libello penitentia principi oblato, Nicenam fidem simulaverit.

Illi ergo compositum ab se libellum obtulerunt Imperatori, qui sic habet. Religiosissimo Deique amantissimo Domino nostro Imperatori Constantino, Arius & Euzoius: sicut præcepit Deo H iij